05/06/2021

Το Λάβαρο της Αγίας Λαύρας στην Κρήτη

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Καλαβρύτων και Αιγιαλείας

Μετά από αίτημα του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Πέτρας και Χερρονήσου κ. Γερασίμου, το οποίο ευχαρίστως αποδέχθηκε ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Καλαβρύτων και Αιγιαλείας κ. Ιερώνυμος, το ιστορικό λάβαρο της Ιεράς Μονής της Αγίας Λαύρας, το λάβαρο της Εθνικής μας Παλιγγενεσίας θα είναι παρόν στις εορταστικές εκδηλώσεις που θα πραγματοποιηθούν στην Ιερά Μονή Κοιμήσεως Θεοτόκου Κρουσταλλένιας στο Οροπέδιο του Λασιθίου, κατά το διήμερο 5 και 6 Ιουνίου.

Το ιστορικό λάβαρο με την έγκριση και την ευλογία του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Καλαβρύτων κ. Ιερωνύμου μετέφερε στην Κρήτη ο Καθηγούμενος της Ιεράς Μονής Αγίας Λαύρας, Πανοσιολογιώτατος Αρχιμανδρίτης π. Ευσέβιος Σπανός. Οι εκδηλώσεις αυτές θα γίνουν στο πλαίσιο του εορτασμού της ηρωικής μάχης του Λασιθίου, που πραγματοποιήθηκε από 20 έως 30 Μαΐου του 1867 κατά των Οθωμανών Τούρκων.

Ο γέροντας Ηγούμενος της Αγίας Λαύρας, που συνοδεύει το Λάβαρο, αφίχθη σήμερα, Σάββατο 5 Ιουνίου στις 11 το πρωί στο αεροδρόμιο “Νίκος Καζαντζάκης”, ενώ η **επίσημη υποδοχή του λαβάρου** θα γίνει στις **7 το απόγευμα** στο **Πάρκο Ελευθερίας στον χώρο της Ιεράς Μονής Κοιμήσεως της Θεοτόκου Κρουσταλλένιας**

, όπου και θα αποτεθεί κατά τη διάρκεια των διήμερων εκδηλώσεων, όπως δήλωσε στο Ράδιο Κρήτη ο Δήμαρχος Οροπεδίου Λασιθίου κ. Γιάννης Στεφανάκης.

Εν συνεχεία θα τελεστεί Δοξολογία και Μέγας Πανηγυρικός Αρχιερατικός Εσπερινός στο Καθολικό της Ιεράς Μονής.

Την Κυριακή 6 Ιουνίου θα τελεσθεί Αρχιερατικό Συλλείτουργο στο Καθολικό της Ιεράς Μονής Κρουσταλλένιας. Μετά το πέρας της Θείας Λειτουργίας, θα τελεστεί Επιμνημόσυνη Δέηση στο Ηρώο των πεσόντων κατά την Γιγαντομαχία του Λασιθίου και κατάθεση στεφάνων. Σε ανάμνηση αυτής της μάχης ο νομός Λασιθίου πήρε το όνομά του όπως αποφάσισε η Κρητική Συμπολιτεία το 1879.

Τον πανηγυρικό της ημέρας θα εκφωνήσει ο κ. Γεώργιος Παναγιωτάκης, Ιστορικός Ερευνητής.

Συγκινημένος ο Ηγούμενος της Αγίας Λαύρας

Για το ιστορικό ταξίδι του Λαβάρου (για πρώτη φορά) στην Κρήτη μίλησε εμφανώς συγκινημένος, στο Ράδιο Κρήτη και την εκπομπή του Λευτέρη Βαρδάκη, ο Καθηγούμενος της ιστορικής Ιεράς Μονής Αγίας Λαύρας Καλαβρύτων κ. Ευσέβιος.

«Είναι ιδιαίτερη τιμή για μένα να συνοδεύσω αυτό το ιστορικό κειμήλιο στο ηρωικό νησί της Κρήτης», ανέφερε πριν ξεκινήσει το ταξίδι του ο γέροντας Ηγούμενος «και μάλιστα στο Οροπέδιο Λασιθίου, για να τιμήσουμε τη θυσία των Κρητικών στη Μάχη του Λασιθίου και στο πλαίσιο των εκδηλώσεων για την επέτειο των 200 χρόνων από την Ελληνική Επανάσταση του 1821».

Ο Ηγούμενος της Ιεράς Μονής Αγίας Λαύρας αναφέρθηκε εκτενώς στην ιστορία του Λαβάρου.

Η ιστορία του κειμηλίου

Το παλαιό μοναστήρι της Αγίας Λαύρας πυρπολήθηκε από τους Τούρκους και καταστράφηκε ολοσχερώς το 1585 και ξαναχτίστηκε στην ίδια θέση το έτος 1600. Όταν έγινε η καταστροφή του, εκεί στο1585, μοναχοί πήγαν ως τη Σμύρνη, προκειμένου να ζητήσουν οικονομική βοήθεια από τους εύπορους Σμυρναίους.

Τότε οι κοπέλες της Σμύρνης προσφέρθηκαν να φιλοτεχνήσουν την παράσταση της «Κοίμησης της Θεοτόκου», τη μνήμη της οποίας τιμούσε και τιμά η Μονή. Το έργο ανέλαβε η κεντήστρα Χρύσω με βοηθούς της έναν αγιογράφο και οκτώ κόρες αριστοκρατικών οικογενειών της Σμύρνης.

Οι γυναίκες ρίχτηκαν με θέρμη στην δουλειά και μάλιστα σύμφωνα με τις μαρτυρίες, οι κεντήστρες άναβαν το καντήλι στο εικονοστάσι και κατά τη

διάρκεια του κεντήματος έψελναν συνεχώς τροπάρια. Τέλος όταν έκλεινε η κάθε μέρα, θυμιάτιζαν.

Το λάβαρο τελικά τελείωσε ύστερα από τρεις μήνες. Χρειάστηκε τόσο μεγάλο διάστημα να γίνει, καθώς απεικονίζονταν σ’ αυτό περισσότερες από 50 μορφές αγίων. Με το που τελείωσε το κόλλησαν προσεκτικά, σε ένα εκλεκτής υφής ύφασμα, κλαδωτό δαμασκό, κόκκινου χρώματος.

Το αποτέλεσμα που αντίκρισαν ήταν θαυμαστό. Πρόκειται για ένα ορθογώνιο μεταξωτό ύφασμα κιτρινωπής απόχρωσης, μήκους 1,20 και πλάτους 0,95 μ.. Στο κέντρο εικονίζεται η Παναγία σε οριζόντια θέση. Πάνω από τη νεκρική της κλίνη ο Χριστός κρατά στα χέρια του σπαργανωμένο βρέφος, που συμβολίζει την ψυχή της Θεοτόκου. Τη σκηνή περιβάλλουν μορφές αγίων και στο επάνω μέρος της εικόνας εικονίζονται άγγελοι που υποδέχονται την ψυχή της Παναγίας.

Το φωτοστέφανο της Κοιμώμενης Παναγίας και ολόκληρο το μήκος του κεντήματος, στολίστηκαν με μαργαριτάρια, προσφορά των κοριτσιών, από τα μεταξωτά κορδόνια, που συγκρατούσαν τα μακριά μαλλιά τους.

Στο κάτω μέρος του, τοποθετήθηκαν κρεμαστά, χρυσοκέντητα κρόσσια. Τέλος κρεμάστηκε σε κοντάρι, από καλοδουλεμένο ακριβό ξύλο, την κορυφή του οποίου κοσμούσε σταυρός.

Πριν παραδοθεί όμως στους μοναχούς, μεταφέρθηκε στην εκκλησία, όπου το ευλόγησε ο ιερέας, που συνεχάρη τις κοπέλες για τη θρησκευτική τους αφοσίωσή και παρέμεινε στο ιερό του ναού, για 40 μέρες. Κατόπιν παραδόθηκε στους μοναχούς, σε επίσημη τελετή.

Μεταφορές, αρπαγές και φθορές
Το μοναστήρι της Αγίας Λαύρας, λειτούργησε ξανά το 1600. Φυσικά το λάβαρο κοσμούσε το χώρο. Έναν αιώνα αργότερα και συγκεκριμένα το 1735, μεταφέρθηκε στο νέο μοναστήρι και ο ηγούμενος Τιμόθεος το τοποθέτησε στην Ωραία πύλη του Ιερού για να το θαυμάζουν όλοι οι εκκλησιαζόμενοι. Όμως το πέρασμα των χρόνων, οι κλιματολογικές συνθήκες και οι καπνοί από τα κεριά είχαν προκαλέσει αλλοιώσεις στο ιερό κειμήλιο. Έτσι στα μέσα του 18ου αιώνα πήρε ξανά το δρόμο για την Ιωνία.

Οι έμπειρες κεντήστρες της Σμύρνης αποκατέστησαν τις φθορές με τέτοιο θαυμαστό τρόπο, ώστε, λέγεται, το λάβαρο έδειχνε ολοκαίνουργιο.

Το 1772 καταγράφεται η πρώτη υφαρπαγή του στην Μολδοβλαχία, από όπου το εξαγόρασαν οι μοναχοί. Το 1780, ύστερα από νέα κλοπή μεταφέρθηκε στην Ήπειρο

από όπου και πάλι επέστρεψε κατόπιν εξαγοράς. Το 1826 και κατά την πυρπόληση του μοναστηριού από τον Ιμπραήμ το λάβαρο διασώθηκε τελευταία στιγμή χάριν των μοναχών Αθανασίου και Δανιήλ οι οποίοι το μετέφεραν στο νησί Κάμηλο της Ιθάκης.

Με το ξέσπασμα της το λάβαρο χρησιμοποιήθηκε για να εμπνεύσει ενθουσιασμό στους αγωνιστές. Έτσι έγινε η πρώτη πολεμική σημαία των επαναστατών. Το κρατούσαν στην πολιορκία των Καλαβρύτων κι εκεί δέχτηκε τουρκικό βόλι, σημάδι που ήταν εμφανές στο κεφάλι του αριστερού αγγέλου της εικόνας.Το Λάβαρο αποκαταστάθηκε και η τρύπα από το βόλι έκλεισε πριν από 30 χρόνια.